

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakunnan kokoonpano v. 1969 oli seuraava: puheenjohtaja varat. Rolf Widén ja jäsenet: oik.tiet.kand. Kauko Aaltonen, til.maist. Paavo Aarnio, pääluott.mies Pentti Laine, toim.joht. Aarre Lepistö, pankinjoht. Holger Liinpää, yht.kuntat.maist. Seppo Perttula, tied.siht. Reino Tuomi ja kontt.hoit. Olavi Valpas. Varapuheenjohtajaksi valittiin pankinjoht. Liinpää. Kaupunginhallitus oli valinnut edustajakseen palkkalautakuntaan apul.kaup.joht. Pentti Kalajan (22.1. 89-91 §).

Kaupungin neuvottelijoiksi kertomusvuodeksi valittiin puh.joht. Widén, toimistopääll. Erkki Salmio ja apul.toim.pääll. Juha Keso sekä kaupungin tuntipalkkaisten työntekijäin työehtosopimuksia ja niiden soveltamista koskevien neuvottelujen osalta palkkausinsinööri Kyösti Suikkanen sekä asian laadusta ja laajuudesta riippuen lisäksi jäsenet Liinpää ja Valpas (22.1. 95 §).

Lautakunnan kokouksen pöytäkirja ja toimistopäällikön päätösluettelo päätettiin pitää yleisön nähtävänä kokousta seuraavan viikon torstaina toimistossa (22.1. 93 §).

Lautakunnan kokoukset päätettiin pitää keskiviikkoisin klo 15 lautakunnan toimistossa Simonk. 1. Palkkalautakunnalla oli 48 kokousta ja niiden pöytäkirjoissa pykälä 2 301 (22.1. 94 §).

Toimihenkilöiden työehtosopimus. 8.6.1967 allekirjoitettu toimihenkilöiden työehtosopi-

mus irtisanottiin kaupungin taholta 31.10.1967 päivätyillä kirjelmillä sekä Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön taholta 31.10.1967 päivätyillä kirjelmällä päättymään 31.12.1967. Neuvotteluissa 8.1.1968 sovittiin sopimuksen soveltamisajan jatkamisesta ja 30.4.1968 toimihenkilöiden työehtosopimuksen voimassaoloaika päättyi. Tämän jälkeen aloitettiin sopimusneuvottelut, joissa käsiteltiin lukuisia puolin ja toisin tehtyjä, osaksi sopimuksen sanamuotoa ja osaksi sen asiallista sisältöä koskevia muutosehdotuksia. Kevään kuluessa ei neuvotteluissa päästy yksimielisyyteen ja ja näin ollen niitä jouduttiin jatkamaan syksyllä. Muutoksia tehtiin varsin moniin pykäliin ja tällöin jouduttiin selvittämään monia vaikeahkojakin tulkintakysymyksiä. Yksimieliseen neuvottelutulokseen päästiin kuitenkin 11.3.1969.

Palkkalautakunta päätti, hyväksyen neuvottelutuloksen, esittää kaupunginhallitukselle,

1) että kaupungin ja Helsingin Kunnallismiesliiton virkamiehet ja -toimihenkilöt yhdistyksen sekä Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön välinen toimihenkilöiden työehtosopimus allekirjoituspöytäkirjoineen hyväksyttäisiin, ja

2) että Helsingin kaupungin matkustuslainsäädännön 2 §:n 1 mom:n 3 kappale muutettaisiin seuraavan sisältöiseksi:

II luokkaan kuuluvat kaupungin muut luottamushenkilöt sekä kaupunginjohtajaa

ja apulaiskaupunginjohtajia lukuun ottamatta ne viranhaltijat, joiden palkkaus on (poist.) 13. pl:n tai sitä ylempien palkkaluokien mukainen taikka niitä vastaava sekä vastaavassa asemassa olevat muut palkansaajat (19.3. 521 §).

Palkkalautakunta päätti merkitä tiedoksi, että kaupungin ja Helsingin Kunnallisvirkamiehet ja -toimihenkilöt yhdistyksen ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön välillä 28.10.1969 käydyissä neuvottelussa oli yksimielisesti sovittu, että 12.5.1969 allekirjoitetun, vuotta 1969 koskevan toimihenkilöiden työehtosopimuksen 14 §:n 1 kohdan edellyttämää irtisanomisaikaa lykätään yhdellä kuukaudella eli 30.11.1969 saakka (29.10. 1942 §).

Vuosiloma-ajan palkkaa ja loman korvausta koskeva työehtosopimus. Kaupunkiliiton kirjjeessä 6.5.1969 mainittiin, että 5-päiväiseen työviikkoon siirtymisen yhteydessä oli ns. runkosopimuksessa sovittu, ettei työajan lyheneminen sellaisenaan saa aiheuttaa muutosta vuosiloma-ajan palkan ja vuosilomakorvauksen suuruuteen. Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvosto oli näin ollen hyväksynyt muutoksen kaupunkiin työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vuosilomasäännön malliin sekä mallin työntekijäin vuosilomapalkkaa ja loman korvausta koskevaksi työehtosopimukseksi suosittaen, että kaupunkien työsuhteessa olevien vuosilomasääntöä muutettaisiin ko. malliin tehtyjen muutosten mukaisesti. Työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön ja kaupungin kesken käydyissä neuvotteluissa 19.5.1969 sovittiin em. mallin mukaisesti vuosilomasäännön muutoksesta liitteen 1 mukaisena sekä vuosiloma-ajan palkkaa ja loman korvausta koskevasta työehtosopimuksesta liitteen 2 mukaisena. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen ja antaa lausunnon vuosilomasäännön muutosten osalta kaupunginhallitukselle tämän mukaisesti (21.5. 948 §).

Lepotauon uudelleen järjestely sairaaloissa ja huoltolaitoksissa. Palkkalautakunta päätti

tehdä kaupunginhallitukselle esityksen, että se pyytäisi Kaupunkiliittoa ryhtymään toimenpiteisiin lepotaukoa koskevan kysymyksen käsittelyn kiirehtimiseksi valtiovarainministeriön asettamassa erityistoimikunnassa (5.3. 433 §).

Viranhaltijoita edustavat järjestöt olivat lähettäneet kaupunginhallitukselle eräitä kirjelmiä, joissa esitettiin muutoksia 1.6.1968 voimaan tulleiden uusien työaikamääräysten johdosta sairaaloissa ja huoltolaitoksissa toteutetun lepotaukojärjestelyn suhteen. Varsinaista neuvottelukosketusta kaupungin neuvottelijoiden ja järjestöjen välillä asian johdosta ei otettu ennen kuin 17.5.1969, koska molemmat osapuolet odottivat terveydenhuoltoalan lepotaukotoimikunnan uutta suositusta asian järjestämiseksi. Kaupungin neuvottelijat aloittivat kuitenkin sairaaloiden ja huoltolaitosten henkilökuntaa edustavien järjestöjen kanssa neuvottelut asian saattamiseksi asianmukaisesti käsiteltäväksi. Neuvottelujen aikana suoritettiin yksityiskohtaisia tutkimuksia ja selvityksiä tilanteen kartoittamiseksi. Näiden tutkimusten kuluessa ja neuvottelujen ollessa käynnissä sairaaloiden ja huoltolaitosten henkilökuntaa edustavien järjestöjen neuvotteluryhmä saattoi kaupunginhallituksen tietoon 5.6.1969 ilmoituksen siitä, että mikäli ko. laitosten palveluksessa olevan henkilökunnan lepotaukokysymystä ei saada lähiaikana neuvotteluteitse järjestöä tyydyttävään ratkaisuun, tulevat järjestöt kehottamaan henkilökuntaa oma-aloitteisesti siirtymään 18.6.1969 lähtien toistaiseksi ennen 1.6.1968 olleen käytännön mukaisiin työvuoroihin, jolloin lepotauon sijasta ruokailu suoritetaan työaikana sopivaksi katsottuna ajankohtana.

Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston 29.5.1968 vahvistamien väliaikaisten työaikamääräysten XIX kohdan perusteella kaupunginhallitus antaa hoitolaitoksille lepotauon järjestämisestä toistaiseksi voimassa olevat lisäohjeet, joita noudatetaan

3. Palkkalautakunta

siksi, kunnes kaupunginhallitus on antanut tarkemmat uudet ohjeet (18.6. 1142 §).

Työajan lyhentäminen kunnallisissa oppilaitoksissa. Kaupunkiliiton toimisto ilmoitti, että Kaupunkiliiton hallitukselta 29.11.1968 saamansa valtuutuksen nojalla Kaupunkiliiton palkka-asiaainneuvosto oli 9.1.1969 tehnyt sopimuksen työaikalain alaisten työntekijäin ja viranhaltijain työajan lyhentämisen toteuttamisesta kaupunkien ja kauppaloiden oppilaitoksissa. Koska sopimusta ei ollut saatu tehdyksi ennen lyhennettyyn työaikaan siirtymistä, Kaupunkiliiton toimisto oli antanut asiasta väliaikaisia suosituksia. 9.1. tehty sopimus korvasi em. väliaikaiset suositukset. Solmittu sopimus koski päätoimisten työaikalain alaisten työntekijäin ja viranhaltijain lisäksi myös osa-aikatyötä tekeviä. Kun koulujen tuntipalkkaiset työntekijät ovat työehtosopimuksen alaisia, aiheutui tästä, että sopimukseen otettiin eräitä työehtosopimuksen tuntityöntekijöitä koskevia määräyksiä. Kaupunkiliiton palkka-asiaainneuvosto suosittelee sopimuksen voimaansaattamista kaupungeissa ja kauppaloissa. Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön kanssa käytiin neuvotteluja Kaupunkiliiton toimiston em. suosituksen mukaisen sopimuksen aikaansaamiseksi Helsingin kaupungin osalta. Neuvotteluissa, joissa kaupungin neuvottelijain puolesta esitettiin suositussopimukseen eräitä muutoksia, poistoja ja lisäyksiä, päästiin yksimieliseen lopputulokseen 19.3.1969. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että ko. työajan lyhentäminen suoritettaisiin neuvottelutuloksen mukaisesti (2.4. 612 §).

Sopimuksen täydentäminen työajan lyhentämisen toteuttamisesta kunnallisissa oppilaitoksissa. Kaupunkiliiton toimisto oli saattanut kaupunkien tietoon sopimuksen ko. työaikalain alaisten työntekijäin ja viranhaltijain osalta. Sopimuksen yhtenä periaatteena oli, että koulutyöviikon ollessa 6-päiväinen saadaan myös työaikalain alaista henkilökuntaa

pitää työssä 6 päivänä viikossa, kunhan tälle annetaan koulujen lomien tai kesäloman aikana ylimääräisiä vapaapäiviä siten, että henkilökunta tulee saamaan keskimäärin kaksi vapaapäivää viikkoa kohden. Mainitun sopimuksen 2 §:n 3 kohdan mukaan »kuukausipalkkaisen työntekijän sekä viranhaltijan osalta näin siirretyt vapaapäivät ovat palkallisia päiviä». Käytännössä oli syntynyt epäselvyyttä siitä, kuinka em. palkallisen vapaapäivän palkka olisi laskettava. Kun kaupungeissa kuukausipalkan jakajana oli käytetty lukua 30, oli viranhaltija- ja työntekijäpuoli katsonut, että lopputulos oli heidän kannaltaan huonompi kuin mitä se olisi, jos kouluissa ei saisi soveltaa vuoden pituista tasoittumisajanjaksoa, vaan vapaapäivät sijoittuisivat tasaisesti ympäri vuoden. Kaupunkiliiton palkka-asiaainneuvosto oli todennut, että ellei em. tapauksissa sovellettaisi vuoden pituista tasoittumisajanjaksoa, olisi kouluhenkilökunnan keskimääräinen työpäivien luku 22 kuukautta kohden. Kaupungin osalta käytyjen tulkintaneuvottelujen pohjalta päästiin yksimielisyyteen annettavien vapaapäivien lukumäärästä, mutta sen sijaan näiden palkanmäärittely muodosti vaikean ongelman niiden toimihenkilöiden osalta, joiden palvelussuhde on kokovuotinen, mutta joille palkka maksetaan vain varsinaiselta työssäoloajalta ja vuosiloman ajalta, mutta ei oppilaitoksen toimintakauden ulkopuolella olevan palkattoman loman ajalta. Asian käsittely siirrettiin siksi, kunnes Kaupunkiliitto antaisi siitä suosituksensa. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kun lasketaan siirrettyjen vapaapäivien palkkaa niille toimihenkilöille ym., joille palkkaa ei makseta koko vuodelta tai joiden virka- tai työsuhde katkeaa, kuukausipalkan jakajana käytetään lukua 22 (24.9. 1690 §).

Sairaalautakunnan puhelunvälittäjien työaika. Sairaalavirasto oli kaupungin uusien työaikamääräyksiensä 1) kohdan 3 mom:n nojalla todennut, että sairaaloissa työskentelevien puhelunvälittäjien säännöllinen työaika

on 120 t kolmen viikon pituisena ajanjaksona. Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestö oli pyytänyt, että puhelunvälittäjien työaika toistaiseksi vahvistettaisiin 35 ½ tunniksi viikossa.

Asiassa oli lähinnä kysymys siitä, voidaan-ko kaupunginvaltuuston hyväksymän työaikatarkkaisuun toteuttaminen jonkin henkilöstöryhmän osalta peruuttaa kaupunginhallituksen päätöksellä, jolla vahvistettaisiin väliaikaisesti noudatettava työaika odotettaessa asiasta mahdollisesti annettavaa valtakunnallista suositusta.

Työaikamääräysten 1) kohdan 6 mom:n mukaan kaupunginhallitus voi, jos virkatehtävien erityinen laatu tai erityiset olosuhteet niin vaativat, vahvistaa päiväviranhaltijan säännöllisen työajan ao. määräyksistä poikkeavasti, kuitenkin työaikalaista johtuvin rajoituksin. Tämän mukaan ei ollut olemassa estettä edellä tarkoitettun päätöksen tekoon.

Puhelunvälittäjien työaika kaupungin sairaala-, huolto- ja lastensuojeluviraston alaisissa hoitolaitoksissa oli varsin kirjava, nim. 32 t:sta 40 viikkotuntiin. Tätä silmällä pitäen ei pidetty tarkoituksenmukaisena väliaikaisesti alentaa ennen työaikajärjestelyjen toteuttamista käytössä olleita työaikoja, mutta palkkalautakunnan taholta oltiin valmiita puoltamaan niiden vahvistamista vielä toistaiseksi voimassa oleviksi kuitenkin siten, että aikaisemmin alle keskimäärin 35 ½ viikkotuntia suorittaneiden työaika olisi vahvistettava vähintään keskim. 35 ½ tunniksi. Näin kuitenkin edellyttäen, että kaupunginhallituksen päätöstä ei voida pitää ennakkopäätöksen luonteisena. Ennen lopullisen päätöksen tekoa olisi kuitenkin pyydettävä sairaalalautakunnan lausunto siitä, pitääkö se mahdollisena esitetyn poikkeusjärjestelyn rajoittamista koskemaan vain ko. viranhaltijaryhmää. Lausunto kaupunginhallitukselle päätettiin antaa tämän mukaisesti (12.3. 489 §, 19.3. 523 §).

Suomenkielisen työväenopiston työaikajärjestely. Työväenopiston johtokunta oli teh-

nyt esityksen, missä mainittiin, että opiston toimisto pidetään avoinna yleisölle klo 9–12 ja 18–20 maanantaista perjantaihin työkauden aikana. Tämän johdosta toimistossa työskentelevien työaika päättyy klo 20.30. Kirjasto on avoinna yleisölle klo 17.30–20.30 ja opintoneuvojan työaika päättyy klo 21. Johtokunta esitti, että toimiston viranhaltijoille saataisiin maksaa klo 19 jälkeen suoritetusta työstä iltatyökorvaus 1.9.1968 alkaen. Vaikka työaikalain alaisilla ei ole oikeutta iltai- eikä yötyökorvaukseen, oli iltatyökorvauksen maksamista pidettävä kohtuullisena, koska osa työväenopiston henkilökuntaa joutui jatkuvasti säännöllisenä työaikana suorittamaan iltatyötä. Palkkalautakunta päätti puoltaa johtokunnan esitystä (19.3. 534 §).

Erikoismaksuluokan hoitopaikkoja koskevat periaateohjeet. Kaupunginvaltuusto oli päätöksellään 6.9.1961 antanut uudet määräykset niistä yksityispaikoista, jotka kaupungin sairaaloissa sekä Koskelan sairaskodissa ja Kustaankartanon vanhainkodissa annetaan kliinisten osastojen yli- ja apulaisylilääkärien käyttöön. Erikoismaksuluokan hoitopaikkojen käyttöön oikeutettujen lääkäreiden piiriä oli sittemmin laajennettu eräiden sairaaloiden osasto- ja erikoislääkärien ym. osalta. Mainitut laajennukset olivat perustuneet lääkintöhallituksen antamaan suostumukseen edellyttäen, että hoitopaikkojen osalta noudatetaan lääkintöhallituksen antamia ohjeita. Niiden nojalla ei kuitenkaan käytännössä voitu ratkaista kaikkia yksityistapauksia, minkä vuoksi ao. laitosten taholta oli pidetty tarpeellisena yksityiskohtaisten sovel-lutusohjeiden laatimista. Näiden aikaansaamiseksi oli pidetty useita neuvotteluja. Neuvotteluissa saavutetun tuloksen mukaiset ohjeet noudattivat pääpiirteissään lääkintöhallituksen antamia ohjeita ja määräyksiä. Ne koskivat seuraavia asioita: 1) erikoismaksuluokan hoitopaikkojen käyttöoikeutta, 2) käyttöoikeuden laajuutta, 3) sijaisten oikeutta ko. hoitopaikkojen käyttöön, 4) potilaiden hoitamista sijaisuustapauksissa, 5) hoi-

3. Palkkalautakunta

tomaksua ja muita maksuja sekä 6) muita ohjeita. Palkkalautakunta päätti antaa kaupungin sairaaloiden ja vanhustenhuoltolaitosten erikoismaksuluokan hoitopaikkojen käytöstä em. ohjeet (6.8. 1378 §, 13.8. 1397 §).

Kaupungin eräiden alusten kansipäällystä koskeva työehtosopimus. Kaupunkiliiton toimisto oli kirjeessään 5.3.1969 ilmoittanut, että samoin kuin ulkomaanliikenteessä noudatetut työehtosopimukset tulivat myös kaupunkien satamajäänmurtaajien laivanpäällystä, konepäällystä ja miehistöä koskevat työehtosopimukset irtisanotuiksi päätymään 31.1.1969. Uudet sopimukset tulivat voimaan jo ko. vuoden alusta lukien siitä syystä, että vakauttamissopimus edellytti uusien palkkausmääräysten voimaantuloa jo tästä ajankohdasta lukien. Ulkomaanliikennettä koskevissa työehtosopimuksissa tehdyt muutokset koskivat pääasiassa työajan lyhentämistä ja palkkojen yleiskorotusta. Säännöllinen työaika oli nyt lyhennetty 40 t:ksi viikossa vuoden alusta lukien, missä yhteydessä eräät kellomäärät, joissa ylityökorvauksen maksamisvelvollisuus aikaisemmin oli alkanut klo 13, muutettiin nyt klo 12:ksi. Kaupunkien työehtosopimuksissa olivat kuitenkin nämä aikamäärät jo olleet käytössä. Kun Kaupunkiliiton puolesta neuvotteluissa oli esitetty, ettei työaikamääräyksiä ollut järjellistä saattaa taannehtivasti voimaan hyvin pitkältä aikaa, sovittiin siitä, että uusien työaikamääräysten soveltaminen kaupunkien satamajäänmurtaajissa alkaa vasta 1.2.1969 lukien. Palkkojen yleiskorotus oli ulkomaanliikenteessä samansuuruinen kaikkien ryhmien kohdalla ja korotuksesta peruspalkkojen osuus oli 33 mk ja pätevyyslisän osuus 2 mk. Yleiskorotuksen määrä poikkesi näin ollen kaupungeissa muutoin suoritetusta palkkatarkistuksesta, mutta tämä johtui siitä, että työaikajärjestelmä merenkulussa on rakenteeltaan kokonaan toisenlainen kuin kaupungeissa muutoin noudatetut työaikajärjestelmät, minkä vuoksi tosiasiallinen työaika ulkomaanliikenteen aluksissa oli niin

paljon suurempi, että yleiskorotukseksi tuli em. markkamäärä, kun noudatettiin vakauttamissopimuksen määräystä tuntipalkan tarkistamisesta 16 pillä. Työehtosopimukseen tehtävistä muutoksista päästiin yksimielisyyteen Suomen Laivanpäällystöliiton kanssa. Neuvottelutulos, joka hyväksyttiin, päätettiin esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi (2.4. 598 §, kunn.as.kok. n:o 116).

Konepäällystön työehtosopimukseen tehtävistä muutoksista oli päästy yksimielisyyteen Suomen Konepäällystöliiton kanssa. Muutokset perustuivat Kaupunkiliiton suositukseen. Neuvottelutulos hyväksyttiin. Samoin oli päästy yksimielisyyteen satamajäänmurtaajain väen työehtosopimukseen tehtävistä muutoksista Suomen Merimies-Unionin kanssa niin ikään Kaupunkiliiton suosituksen perusteella. Hyväksyen neuvottelutuloksen palkkalautakunta päätti esittää tämän samoin kuin konepäällystä koskevan työehtosopimuksen edelleen valtuustolle esitettäväksi (2.4. 599, 600 §, kunn.as.kok. n:o 65, 66).

Suomen Konepäällystöliiton ja kaupungin välisen, m/s Korkeasaaren ja hinaajien H-3:n ja H-4:n konepäällystön palkkausta koskeva työehtosopimus. Mainittu liitto oli 24.3.1969 irtisanonut kaupunginvaltuuston 26.6.1968 hyväksymän työehtosopimuksen ja esittänyt muutosehdotuksensa uutta työehtosopimusta varten. Uutta sopimusta koskevissa neuvotteluissa oli päästy yksimieliseen lopputulokseen. Muutokset, jotka perustuivat Kaupunkiliiton suositukseen ja joita vastaavat muutokset oli jo hyväksytty muissa kertomusvuoden aikana tehdyissä laivahenkilökunnan työehtosopimuksissa, oli tehty sopimuksen 2 §:ään, jossa viikottainen työaika oli muutettu 43 t:sta 40 t:ksi ja samalla tarkistettu yli- ja pyhätyön korvaamista koskevien kohtien jakajat vastaavasti pienemmiksi sekä 7 §:ään, johon oli otettu määräys, että uudet työaikamääräykset ja niistä riippuvat korvaukset tulevat voimaan purjehduskauden

alusta lukien. Lisäksi oli 5 §:ään otettu uusi irtisanomissuojaa koskeva pöytäkirjamerkintä 2, joka oli samansisältöinen kuin toimihenkilöiden työehtosopimuksen allekirjoitus-pöytäkirjassa. Neuvottelutulos päätettiin hyväksyä ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että mainittu sopimus hyväksyttäisiin liitteen mukaisessa muodossa (21.5. 949 §).

Kodinhoitajien palkanlisät. Huoltolautakunta ilmoitti, että 1.1.1967 voimaantulleen lain mukaan kodinhoitaja saa kunnalta peruspalkan samojen perusteiden mukaan kuin valtion viran- tai toimenhaltija palkkausluokassa A 10 ja johtava kodinhoitaja vastavasti A 12 pl:ssa. Kaupunginhallitus oli päättänyt 16.3.1967, että mikäli kodinhoitajien palkkaus vastaisuudessa alittaa laeissa ja ao. säännöksissä määritellyn vähimmäispalkan, suoritetaan ko. kodinhoitajille kaupunginvaltuuston 20.12.1961 tekemän päätöksen mukainen henkilökohtainen palkanlisä. Kun valtion virkamiespalkkausta oli tarkistettu valtioneuvoston päätöksellä 7.11.1968, nousi kodinhoitajille A 10 palkkausluokan mukaan maksettava peruspalkka kalliinpaikanlisineen korkeammaksi kuin kaupungin 9. pl:n mukaan maksettava peruspalkka ilman ikälisiä. Huoltolautakunnan esityksen mukaisesti palkkalautakunta päätti vahvistaa em. erotuksen suuruudeksi ilman ikälisää olevan kodinhoitajan osalta 23,88 mk ja yhteen ikälisään oikeutettujen osalta 4,63 mk. Erotusten edellyttämät palkantarkistukset saatiin maksaa niihin oikeutetuille kodinhoitajille henkilökohtaisina palkanlisinä (26.3. 568 §).

Palkkalautakunta päätti vahvistaa sen erotuksen, jolla kaupunginvaltuuston 25.6. 1969 perustamien 10. pl:n johtavan kodinhoitajan virkojen palkkaus alittaa kunnallisesta kodinhoitoavusta 6.5.1966 annetun lain 9 §:n edellyttämän palkkauksen 15 ikälisään oikeuttavaa palvelusvuotta omaavien johtavien kodinhoitajien osalta 19,54 mk:ksi kuukaudessa 1.7.1969 lukien (5.11. 1963 §).

Koskelan sairaskodin laboratoriohenkilökun-

nan varallaolokorvaus. Sairaskodin johtava ylilääkäri oli laatinut toimintaohjelman laboratorio- ja röntgentoimintaa silmällä pitäen. Tämä poikkesi entisestä toiminta-aikojen ja -muotojen osalta, mikä johtui osaksi viisipäiväiseen työviikkoon siirtymisestä, osaksi myös siitä, että tähänastinen toiminta-aika ei tyydyttänyt sairaanhoidollisia tarpeita. Koskelan sairaskodin leikkausosaston ns. puhelinpäivystystä suorittaville sairaanhoitajille saatiin 1/6 varallaoloaikaa maksaa yksinkertaisen tuntipalkan mukaan laskettu korvaus. Samansuuruista varallaolokorvausta johtokunta oli ehdottanut suoritettavaksi myös laboratoriohenkilökunnalle. Huoltolautakunta oli 9.6.1969 hyväksynyt ylilääkärin em. ehdotuksen toimintaohjelmaksi ja oikeuttanut laboratoriohenkilökunnan suorittamaan uusien työaikamääräysten XX kohdan 4 mom:n mukaista varallaoloa (ns. C-päivystystä) 28 t viikossa johtavan ylilääkärin lähemmin määrääminä aikoina. Palkkalautakunta päätti, että asianomaisille saadaan suorittaa kuudesosasta varallaoloaikaa yksinkertaisen tuntipalkan mukaan laskettu korvaus heidän suorittaessaan ko. varallaoloa (20.8. 1451 §).

Väestönsuojelukursseille osallistuvien opettajien ylituntipalkkiot. Ammattioppilaitosten johtokunta oli esittänyt, että ammattikoulujen opettajat oikeutettaisiin silloin, kun heidät on määrätty osallistumaan väestönsuojelukursseille, saamaan tältä ajalta korvaus peruspalkan ja ikälisien ohella myös lukujärjestyksen mukaisista ylityötunneistaan, koska opettajien koko vuoden jatkuvia ylitunteja ei voida verrata muissa viroissa esiintyviin tilapäisiin ylitöihin. Vallilan ammattikoulun rehtori oli ilmoittanut, että jos koulu joutuu lähettämään lakisääteisille kursseille opettajia niin, että heidän ansiotaan vähennetään ylituntien osalta, ei väestönsuojelukoulutusta ja -organisaatiota voida koulussa toteuttaa. Palkkalautakunnan esittelijä katsoi, että vaikka ammattikoulun opettajilla esiintyy säännöllisesti ylitunteja, joista mak-

3. Palkkalautakunta

settavat palkkiot vaikuttavat merkittäväällä tavalla heidän kokonaisansioidensa muodostumiseen, ei ylituntipalkkiota silti voida pitää peruspalkan luonteisena palkkana eikä näin ollen virkavapauden ajalta palkkaetuja myönnettäessä ylituntipalkkioita tulisi ottaa tässä yhteydessä huomioon. Palkkalautakunta päätti kuitenkin yksimielisesti puoltaa kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan ylituntipalkkioiden suorittamista ko. opettajille mainittujen kurssien ajalta (8.1. 32 §).

Ylityökorvausperusteet. Työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestö oli esittänyt ylityökorvausperusteiden muuttamista satamalaitoksen nosturiosaston sekä varastoimis- ja laiturihuolto-osaston henkilökunnan osalta lastaus- ja purkaustyöhön liittyvissä töissä siten, että korotettu palkka maksettaisiin kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 % ja sitä seuraavilta tunneilta 100 % korotettuna sen sijaan, että kaupunginvaltuuston hyväksymien uusien työaikamääräysten mukaan maksettiin viideltä tunnilta 50 % ja siltä seuraavilta tunneilta 100 % korotettu palkka. Järjestö perusteli esitystään sillä, että em. henkilökuntaan kuuluvien lisäkorvaus perittäisiin liikenneoitisijoilta. Palkkalautakunnan taholta todettiin, että em. työaikamääräysten mukaan ylityökorvaukset alkavat jo 40 viikkotunnin jälkeen entisen 48 t:n asemesta. Toisaalta ylityökorvausmääräykset ovat yhtenäiset eri ryhmille ja näin ollen määräysperusteet tasapuoliset ja oikeudenmukaiset. Niiden muuttaminen jonkin henkilöryhmän osalta ei ole ilman erittäin painavia syitä perusteltavissa. Tällaisia ei ko. ehdotuksessa ole esitetty. Erikoisaseman luomisen perusteena ei voida pitää sitä seikkaa, kuka lopullisesti vastaa kustannuksista, sillä tosiasiaassa kuitenkin kaupunki yksin on velvollinen suorittamaan ko. korvaukset riippumatta siitä, saako se jostakin muualta puolestaan korvauksen kustannuksistaan vai ei. Palkkalautakunta päätti antaa yhteis-

järjestön esityksestä kielteisen lausunnon (9.4. 658 §, 16.4. 690 §).

Antaessaan kaupunginhallitukselle lausunnon koulujen vahtimestarien, siivoojien ym:n ylimääräisten palkkioiden korottamisesta palkkojen yleiskorotusta vastaavasti palkkalautakunta samalla päätti korottaa kansakouluissa ja ammattikouluissa palvelevien, *talonmiehen työtä tekevien viikkoleposijaisten* palkkion 1.4.1969 lukien 43.60 mk:ksi sijaisuuskerralta (16.4. 686 §).

Palkkalautakunta päätti, että kaupunginhallituksen 2.6. talonmiesten viikkolevon pidentämisestä tekemän päätöksen johdosta talonmiesten viikkoleposijaisten palkkiot tuli maksaa ko. päätöksen voimassaoloaikana viikkolevon pidennystä vastaavasti tarkistettuina eli ennen 2.6.1969 voimassa olleet palkkiot 53 % korotettuna. Tätä päätöstä ei kuitenkaan ollut sovellettava kansakoulujen talonmiesten ja talonmieslämmittäjien ym. viikkoleposijaisten palkkioihin, joista palkkalautakunta oli tehnyt eri päätöksen. Päätös ilmoitettiin tiedoksi kaikille virastoille ja laitoksille (18.6. 1141 §).

Kuukausipalkkojen laskennassa rekisteröitävät tiedot. Palkkalautakunta teki 30.10. 1967 esityksen kaupunginhallitukselle henkilöstökustannusten selvittämiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Esityksen perusteluissa todettiin mm., että henkilöstökustannukset muodostavat kaupungin kokonaismenoista runsaan kolmanneksen. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että henkilöstökustannusten eri lajeista ja niihin vaikuttavista muista tekijöistä on käytettävissä riittävän yksityiskohtaiset tiedot.

Kaupunginhallituksen, revisioviraston, rahatoimiston ja palkkalautakunnan toimiston välillä käydyissä neuvotteluissa päädyttiin siihen, että asian edelleen kehittämisen kuuluu palkkalautakunnan toimialaan, joten palkkalautakunnan toimiston tehtäväksi annettiin valmistelevan työryhmän kokoaminen ja selvitystyötä johtavana ja koordinoi-

vana elimenä toimiminen. Palkkalautakunnan toimiston kokoaman työryhmän yhteenvedo kuukausipalkkojen laskennassa rekisteröidävistä tiedoista päätettiin lähettää edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Samalla palkkalautakunta ilmoitti kaupunginhallitukselle, että tutkimustehtävän jatko-osa suoritetaan rinnakkaistehtävänä sen tutkimusryhmän tutkimuksen kanssa, jolla selvitetään mahdollisuuksia henkilökortisto-, henkilöstöasioiden raportointi- ja palkanlaskentajärjestelmien koordinoimiseksi (16.4. 692 §).

Virkavapauden tai työloman ajalta palkkaetuja anottaessa käytettävä lomake. Palkkalautakunta antoi 3.10.1966 kiertokirjeellä virastoille ja laitoksille tiedoksi ne periaatteet, joita noudatetaan myönnettäessä kaupungin palveluksessa olevalle henkilöstölle virkavapautta ja palkkaetuja virkavapauden tai työloman ajalta. Kaupunginhallitus antoi 20.10.1966 kaikille virastoille ja laitoksille ohjeet niistä menettelytavoista, joita oli noudatettava anottaessa palkkalautakunnalta ko. virkavapauksia tai palkkaetuja.

Palkkalautakunnan toimisto pyrki kehittämään tarkoitukseen sopivan lomakkeen, jotta ohjeissa mainittujen selvitysten antamista voitaisiin helpottaa ja jotta päästäisiin entistä suurempaan täsmällisyyteen ja yhdenmukaisuuteen.

Palkkalautakunta päätti hyväksyä lomakkeen käyttöön otettavaksi anottaessa virkavapauksia ja palkkaetuja virkavapauden tai työloman ajalta (9.4. 660 §).

Sairausloma-ajan palkan maksaminen palolaitoksen palokersantille. Palokers. Tauno Lilja oli 24.10.1967 vaatinut, että kaupunki korvaisi hänelle menetettyjen työvuorojen mukaisina sunnuntaityökorvauksina v:n 1966 ajalta 3 715 mk ja v:n 1967 ajalta 2 242 mk. Lilja oli ollut sairauslomalla v:n 1966 alusta lähtien sairastuttuaan nivelreumaan. Vaatimustaan hän perusteli sillä, että palomiesten työajan järjestely oli toimitettu työaikalain säännöksistä poiketen siten, että keskimää-

räinen työaika oli 8 viikon aikana 63 t viikossa ja säännöllinen palvelusvuoro enintään 24 t, minkä vuoksi palomiehet joutuivat työvuorotaulukon mukaisesti olemaan työssä myös niin aikoina, joina tehty työ katsottiin sunnuntaityöksi heidän voimatta vaihtaa sanottuun järjestelyyn. Kaupunginhallitus oli hylännyt Liljan hakemuksen. Hän oli 18.1.1968 lääninhallitukselle toimittamassaan kirjelmässä toistanut esittämänsä vaatimuksen. Lääninoikeus oli tutkien Liljan kirjoituksen kaupunginhallituksen päätöksestä tehtynä valituksena ratkaissut asian ja hylännyt valituksen. Korkein hallinto-oikeus, jolta Lilja oli hakenut muutosta tähän päätökseen, oli tutkinut asian ja koska lääninoikeuden ei olisi pitänyt käsitellä Liljan kirjoitukseen sisältyvää vaatimusta valituksena, vaan hakemuksena kaupungin velvoittamisesta maksamaan mainitut sunnuntaityökorvaukset, korkein hallinto-oikeus oli harkinnut oikeaksi kumota ja poistaa lääninoikeuden päätöksen. Samalla Liljan hakemus oli otettu välittömästi tutkittavaksi ja koska sunnuntaityökorvausta on pidettävä erityisenä korvauksena todella suoritettavasta työstä eikä virkavapausajalta suoritettavaan täyteen palkkaan niin ollen sisälly sunnuntaityökorvausta, korkein hallinto-oikeus oli hylännyt Liljan hakemuksen (26.3. 583 §).

Myöskin palokorpraali Martti Lavinto oli tehnyt vastaavanlaisen hakemuksen, jonka korkein hallinto-oikeus niin ikään oli hylännyt (26.3. 584 §).

Luontoisedut. Palkkalautakunta teki lukuisia päätöksiä, jotka koskivat virka-asuntojen määräämistä, niiden poistamista virka-asuntuettelosta sekä virka-asunnoista perittävistä vuokran vastikkeista.

Eräissä tapauksissa määrättiin sähkölaitoksen asuntoja työsuhteeseen sidotuksi päivystysasunnoksi (16.5. 891 §).

Kysymys kaupungin palveluksessa olevan henkilökunnan terveydenhuollon järjestelystä oli ollut jo v. 1954 mietintönsä jättäneen

3. Palkkalautakunta

komitean selviteltävänä. Myös sairaaloiden ja huoltolaitosten palveluksessa olevan henkilöstön osalta asia oli ollut vireillä erilliskysymyksenä useiden vuosien aikana. Sairausvakuutusjärjestelmän voimaantulosta syntyneen uuden tilanteen johdosta ja kun muuten sairaaloiden henkilökunnan terveydenhuollon järjestely oli valtakunnallisena kysymyksenä neuvottelujen alaisena, ei edes kaupungin laitosten osalta katsottu voitavan ryhtyä asiassa erikoistoimenpiteisiin. Sairaalaliitto oli 20.9.1968 lähettänyt jäsenistölleen suosituksen sairaalahenkilökunnan terveydenhuollon järjestämisestä neuvotteluissa yksimielisesti sovitun terveydenhuoltosääntömallin perusteella. Kaupungin sairaaloissa oli järjestöjen kanssa käytyjen keskustelujen perusteella sovittu väliaikaisesti noudatettavaksi edellisvuosien aikana muodostunutta käytäntöä, mutta viimeistään v:n 1970 alusta lukien oli tarkoitus toteuttaa kaupungin sairaaloidenkin osalta sairaalaliiton terveydenhuoltosääntömallia.

Antaessaan lausuntonsa kaupunginhallitukselle palkkalautakunta päätti samalla esittää, että asetettaisiin erityinen komitea selvittämään kysymystä kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön terveydenhuollon järjestelystä, siinä noudatettavista yleisistä periaatteista ja tekemään ehdotuksen henkilökunnan terveydenhuollon järjestelyn vaatimasta organisaatiosta ja antamaan myös selvityksen terveydenhuollon järjestelystä syntyvistä kustannuksista (10.9. 1573 §).

Terveydenhoitolautakunnan esitys viranhaltijain luontoissuoritussäännön muuttamisesta. Kouluterveydenhoito-ohjesäännön mukaan koululääkäriin tehtävänä on valvoa koulun terveydellisiä oloja mm. erityisesti kiinnittäen huomiota ruoan valmistukseen, jakeiluun ja astianpesuun sekä ryhtyä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi. Kouluhoitajien tehtäväksi oli annettu tarkkailla kouluissa tarjoiltavia aterioita, ruokailutilojen hygieenisia olosuhteita ym. Terveydenhoitolautakunta oli tehnyt esityksen, että

viranhaltijain luontoissuoritussäännön 63 § muutettaisiin niin, että sen tarkoittama ilmainen ateria koskisi myöskin koulussa työskentelevää koululääkäriä ja kouluhoitajaa.

Viranhaltijain luontoissuoritussäännön mukaan kansakoulun, ammattikoulun, lastentarhan tai lastensuojelu- ja nuorisonhuoltolaitoksen viranhaltija, mikäli hän aterioi samassa pöydässä oppilaiden tai hoidokkien kanssa, saa vastikkeetta syödä oppilaille tai hoidokeille tarjottavaa ruokaa, jos hänelle on nimenomaan annettu tehtäväksi oppilaiden tai hoidokkien aterioinnin ohjaus ja valvonta. Uuden säännön määräyksillä on pyritty ko. ilmaisuokailu rajoittamaan mahdollisimman vähiin. Kun terveydenhoitolautakunnan esityksessä oli kysymys lähinnä aterioiden eikä siis aterioinnin valvonnasta, joka voitaisiin suorittaa myös muutoin kuin aterioimalla, palkkalautakunnan esittelijä katsoi, että terveydenhoitolautakunnan esityksen ei tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin. Palkkalautakunta päätti kuitenkin esittää kaupunginhallitukselle, että luontoissuoritussäännön 63 §:n ensimmäinen lause muutettaisiin kaupunginvaltuuston asiassa tekemää lopullista päätöstä seuraavan kuukauden alusta lukien seuraavaksi: »Jos kansakoulun, ammattikoulun, lastentarhan tai lastensuojelu- ja nuorisonhuoltolaitoksen sekä terveydenhoitoviraston viranhaltija aterioi samassa pöydässä oppilaiden tai hoidokkien kanssa, hän saa vastikkeetta syödä oppilaille tai hoidokeille tarjottavaa ruokaa, mikäli hänelle on nimenomaan annettu tehtäväksi oppilaiden tai hoidokkien aterioinnin ohjaus ja valvonta.» (9.4. 642 §, 16.4. 689 §, 30.4. 767 §).

Virkapukuavustuksen huomioon ottaminen sairaanhoito-oppilaitosten sairaanhoitajaopettajien takuupalkkausta määrättäessä. Suomen sairaanhoitajaliitto totesi, että v:n 1969 alusta laajennettiin ns. takuupalkkausjärjestelmä koskemaan myös Helsingin kaupungin sairaanhoito-oppilaitosten opettajia. Käy-

dyissä neuvotteluissa jäi huomioon ottamatta virkapukuavustus, jota maksetaan valtion vastaavissa viroissa. Viitaten valtioneuvoston päätökseen 9.1.1969 virkapukuavustuksen suorittamisesta terveydenhoitohenkilöstölle sairaanhoitajaliitto anoi, että palkkalautakunta esittäisi kaupungin sairaanhoitopilaitosten opettajien takuupalkkausta määrättäessä otettavaksi huomioon myös virkapukuavustuksen. Liitto esitti, että takuupalkkoja tarkistettaisiin virkapukuavustuksen määrällä taannehtivasti v:n 1968 alusta lähtien. Sen johdosta, että valtion sairaanhoito-oppilaitoksissa palvelevat viranhaltijat olivat velvolliset käyttämään virkapukua ja saivat siten myös valtiovarainministeriön päätöksen edellyttämän pukurahan ja huomioon ottaen lisäksi, että pukuraha sisältynee myös niihin kustannuksiin, joiden perusteella kaupunki saa valtionapua sairaanhoito-oppilaitosten kustannuksista, katsottiin, että pukuraha tuli sisällyttää sairaanhoito-oppilaitosten viranhaltijoiden takuupalkkausjärjestelmään. Palkkalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston päätöksellä 26.6.1968 vahvistettua terveydenhoitohenkilöstön takuupalkkausjärjestelmää muutettaisiin taannehtivasti 1.1.1968 lukien siten, että sairaanhoitajakoulun rehtorin, apulaisrehtorin, opettajien ja oppilaskodin johtajan virkojen, apuhoitajakoulun johtajan ja opettajan virkojen sekä mielisairaanhoitajakoulun johtajan viran kohdalla takuupalkkaan sisällytetään pukuraha, jonka suuruus on 250 mk vuodessa eli 20.83 mk kuukaudessa (19.3. 525 §).

Palkkalautakunta käsitteli lukuisia asioita, joissa päätettiin oman puhelimen käytöstä virkatehtävissä. Tällöin asianomaiselle korvattiin perusmaksut hänen itsensä suorittaessa puhelumaksut. Päivystyspuhelimista, jotka olivat viranhaltijain käytössä, kaupunki maksoi perusmaksut ja 60–200 puhelun osalta 1/6 vuodessa maksut yleisen kaupunkitariffin mukaan. Lisäksi päätettiin mm., että viranhaltijan asunnossa oleva laitoksen vaihtee-

seen liitetty sivupuhelin on kaupunkioikeutettu virkapuhelin ja että esim. Koskelan sairaskodin kaikki asuntolapuhelimet ovat edelleenkin laitoksen vaihteen alaisia sivupuhelimia.

Kansakoulujen vahtimestareiden asunnoissa olevat puhelimet. Hankintatoimisto oli pyytänyt palkkalautakunnan toimistoa tutkimaan mahdollisuuksia periä kansakoulujen vahtimestarien asunnoissa olevista rinnakkaiskoneista kuukausivastike. Kansakoulujen kanslia oli ilmoittanut, että niitä viranhaltijoita ja toimihenkilöitä, joita hankintatoimiston esittämä järjestely koskisi, oli suomenkielisten kansakoulujen osalta 56 ja ruotsinkielisten vastaavasti 10. Kokouksessaan 18.12.1968 palkkalautakunta oli päättänyt, että laitoksen vaihteeseen tai puhelimeen liitetystä kaupunkioikeutetusta sivupuhelimesta peritään kuukausivastike, joka vastaa puhelinyhdistyksen jäsenliittymästä perittävää perusmaksua. Sen määrä oli kertomusvuonna 4.50 mk. Kansakoulujen talonmiehillä ja vahtimestareilla oli laitoksen puhelimesta sivukone, jota ei voitu varustaa kaukotason estolaitteilla. Tällaisia puhelimia oli myös muissa laitoksissa ja niistä perittiin ko. korvaus. Palkkalautakunta päätti todeta, että pöytäkirjan liitteenä olevassa luettelossa mainitut kansakoulujen viranhaltijoiden ja toimihenkilöiden asunnoissa olevat sivupuhelimet ovat virkapuhelimia, joista peritään palkkalautakunnan em. päätöksen mukainen vastike kuukaudessa 1.8.1969 lukien (9.7. 1256 §, 23.7. 1321 §).

Sunnuntai-, ilta- ja yötyökorvausten huomioon ottaminen toimihenkilön vuosi-ym.loman palkassa. Palkkalautakunta päätti täydentäen 2.10.1968 tekemänsä päätöstä 1) että säännöllistä sunnuntai-, ilta- tai yötyötä tekeväälle toimihenkilölle, suoritetaan vuosiloman sekä sairaus-, tapaturma- ja äitiysloman ajalta maksettavan varsinaisen kuukausipalkan lisäksi sunnuntai-, ilta- tai yötyöstä säännölliseltä työajalta tulevaa rahakorvausta vastaava lisäpalkka, joka vuosiloman

3. Palkkalautakunta

ajalta maksetaan siten, että kutakin lomana annettavaa työpäivää kohti tulee määrätty prosenttinen osuus kuukausipalkan 25-osasta. Vastaavasti maksetaan sairaus-, tapaturma- ja äitiyslomapäiviltä kutakin lomapäivää kohti mainittu prosenttinen osuus kuukausipalkan 30-osasta. 2) Edellä 1) kohdassa tarkoitettun lisäpalkan laskentaperusteena käytetään lomanmääräytymisvuonna maksettujen säännöllisten sunnuntai-, iltajä ja yötyökorvausten summan prosenttista osuutta toimihenkilölle samalta ajalta maksettujen varsinaisten kuukausipalkkojen summasta. Mainitut ohjeet, joissa selostettiin mm. kuukausipalkkojen summan laskeminen siinä tapauksessa, että toimihenkilön työsuhte ei ole jatkunut koko lomanmääräytymisvuotta tai jos hän on siirtynyt pysyvästi toiseen tehtävään, päätettiin ilmoittaa virastoille ja laitoksille (12.3. 463 §, 4.6. 1048 §).

Tuntipalkkaisille työntekijöille työlomien ajalta myönnettyjen palkkaetujen laskeminen. Palkkalautakunnan toimisto ilmoitti virastoille ja laitoksille kiertokirjeellään 8.1.1969 tuntipalkkaisten työntekijäin palkan laskentaa koskevat ohjeet eräiltä vapaapäiviltä. Kaupunginhallituksen 20.10.1966 ja 9.3.1967 tekemien päätösten nojalla virasto tai laitos voi myöntää palkkaeduct vapaapäiviltä avioliiton solmimista tai läheisen omaisen hautajaisia varten, 50- ja 60-vuotispäiviltä tai asevelvollisuuskutsuntapäivältä. Kun oli syntynyt epäselvyyttä siitä, kuinka mainittu palkka lasketaan, palkkalautakunnan toimisto, ottaen huomioon 1.6.1968 voimaan tulleet työaika- ja palkkausjärjestelyt tuntipalkkaisten työntekijäin osalta, ilmoitti neuvottelutuloksen em. kiertokirjeessään. Palkkalautakunta päätti vahvistaa tuntipalkkaisille työntekijöille työlomien ajalta myöntämiensä palkkaetujen laskentaohjeen ja ilmoittaa sen tiedoksi virastoille ja laitoksille: Täytenä palkkana suoritetaan työntekijälle siltä tuntimäärältä, joka jää em. vapaapäivien johdosta puuttumaan säännöllisestä työtuntimäärästä, sen palkkakauden keski-

tuntiansio, jolle ko. vapaapäivä tai vapaapäivät sattuvat, minkä lisäksi maksetaan sunnuntaityökorotus, vuoro- tai aikaisen työn lisä, sekä työajan siirrosta johtuva korotus niiltä tunneilta, joilta työntekijä olisi niihin oikeutettu em. vapaapäiville kuuluvan työaikajärjestelmän mukaan. Keskituntiansio lasketaan kokonaistyöajalta ilman ylityö- ja sunnuntaityökorotusta, vuoro- ja aikaisen työn lisää tai työajan siirrosta johtuvaa korotusta. Mikäli keskituntiansiota ei voida laskea em. palkkakaudelta, keskituntiansio määrätään siltä viimeksi edeltäneeltä palkkakaudelta, jolta se voidaan laskea. Edellä selostetut laskentaohjeet tulivat voimaan palkkalautakunnan päätöstä seuraavan työviikon alusta lukien. Mikäli työntekijä halusi tarkistettavaksi hänelle v:n 1968 kunnallisvaalien ajalta myönnetyn työloman ajalta maksetut palkkaeduct näiden uusien laskentaohjeiden mukaista palkkaa vastaaviksi, ao. virasto tai laitos suoritti sen anomuksesta taannehtivasti (12.3. 463 §).

Viransijaisuusajalta maksettava palkka. Palkkalautakunta teki useita päätöksiä, joissa määrättiin, että henkilölle, joka vuosiloman aikana hoitaa toista korkeamman palkkaluokan virkaa, saadaan maksaa ko. ajalta hänen hoitamansa viran mukainen palkka (15.1. 66 §). Raastuvanoikeuden sihteerin sijaiselle saatiin suorittaa ajalta 23.6.-17.7. sijaispalkkiona 1 000 mk hänen toimiessaan em. aikana sihteerin vuosilomasijaisena (18.6. 1124 §).

Perhe-eläkkeiden vaikutus kaupungin myöntämiin eläkkeisiin. Suomessa asuvan henkilön kuoltua suoritetaan perhe-eläkettä, koulutustukea ja asumistukea 1.10.1969 voimaan tulleen perhe-eläkelain mukaan. Kaupunginvaltuuston 14.10.1953 vahvistaman viranhaltijain eläkesäännön mukaan sotilasvammalain, kansaneläkelain ja vanhuusavustuslain mukaan suoritettavaa eläkettä ja elinkorkoa ei vähennetä kaupungin maksamasta eläkkeestä. Sama määräys sisältyy työsopimussuhteessa olevien eläkesääntöön. V. 1953

ei ollut tietoa yleisestä perhe-eläkelaista, eikä tämän vaikutusta kaupungin myöntämiin eläkkeisiin näin ollen silloin voitu ottaa huomioon. Myöhemmin oli syntynyt epäselvyyttä siitä, onko lain mukaan myönnettävä perhe-eläke, koulutustuki ja asumistuki mahdollisesti vähennettävä kaupungin myöntämästä eläkkeestä. Palkkalautakunnan taholta todettiin, että perhe-eläkelain perusteella myönnettävä eläke on luonteeltaan lähinnä kansaneläkkeeseen verrattava, mikä ilmenee mm. siitä, että se muuttuu varsinaiseksi kansaneläkkeeksi ao. edunsaajan saavutettua oikeuden kansaneläkkeeseen. Näin ollen sitä ei olisi vähennettävä kaupungin eläkkeestä. Palkkalautakunta päättikin esittää kaupunginhallitukselle edelleen -valtuustolle esitettäväksi, että viranhaltijain eläkesäännön 12 §:n 2 mom. muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin sanat »perhe-eläkelain» sekä »tai muuta vastaavaa etua», jolloin ao. kohta tulisi kuulumaan: »Sotilasvammalain, kansaneläkelain, vanhuusavustuslain ja perhe-eläkelain mukaan suoritettavaa eläkettä, elin-korkoa tai muuta vastaavaa etua ei vähennetä kaupungin maksamasta eläkkeestä». Vastaava lisäys tehtäisiin myös työsopimus-suhteessa olevien eläkesäännön ao. kohtaan sekä lisättäisiin Helsingin kaupungin leski-eläke- ja kasvatustuosäännön 6 §:ään 5 mom., joka sisältää saman asian täydennyksenä kaupungin myöntämän leskieläkkeen tai kasvatustuosituksen osalta (5.11. 1960 §).

Palkkalautakunta merkitsi tiedoksi joukon kunnallisen eläkelaitoksen päätöksiä, joilla oli hylätty eräiden viranhaltijain anomukset saada siirtyä kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännösten alaisuuteen (26.2. 380–385 §). Samoin merkittiin tiedoksi eräitä myönteisiä päätöksiä, joita kunnallinen eläkelaitos oli tehnyt niiden viranhaltijain osalta, jotka halusivat peruuttaa hakemuksensa Helsingin kaupungin eläkesäännösten mukaisen eläkeoikeuden valitsemisesta (9.4. 661–664 §).

Lausunnot. Paitsi edellä eri yhteyksissä mainittuja sekä palkkojen ja palkkioiden ko-

rotusta koskevia lausuntoja palkkalautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle mm. seuraavia asioita koskevat lausunnot: iltatyökorvauksen maksaminen nuorisotoimiston henkilöstölle (15.1. 51 §), kouluhammaslääkärin virkojen työaikoja ja palkkoja koskeva uudelleen järjestely (29.1. 164, 165 §, 5.2. 220, 221 §), eläinlääkäreiden juhla- ja viikonloppupäivystyksen järjestely ja päivystyskorvauksen muuttaminen (5.2. 219 §), valtuustoaloite muun työnantajan (valtion) palveluksesta kaupungin toimeen siirtymään pyrkivien sivuuttamisesta (30.4. 775 §), erillisen ilta- ja yötyökorvauksen suorittaminen ei-työaikalain alaisille viranhaltijoille vesilaitoksen rakennustöiden valvontatehtävistä ja häiriötapaüksissa (16.5. 898 §), oman auton käytöstä virka-ajoissa suoritettava korvaus (4.6. 1027 §), ajokortin uusimisen kustannukset paloalipäällystön ja miehistön osalta (4.6. 1029 §), nuorisokomitean mietintö (23.7. 1320 §), laboratorioskoulun jatkokoulutuskurssien johdon järjestely (13.8. 1396 §), ylityökorvausjärjestely Auroran sairaalassa (17.9. 1639 §), sairaala- ja hoitolaapulaisten työpuvun/virkapuvun vahvistamiskysymys (1.10. 1739 §), vesilaitoksen-, kaasu- ja sähkölaitoksen johtavassa asemassa olevien viranhaltijain ja toimihenkilöiden varallaolokorvaus (22.10. 1880 §), kotisairaanhoidotoimiston palkkiotoimisen ylilääkärin viran muuttaminen kokopäivätoimiseksi viraksi (1.10. 1735 §), toimenpiteet ilman yli-työ-, sunnuntai- ym. korvausoikeutta olevien viranhaltijain luettelon osalta (15.10. 1824 §), terveydenhuolto-osaston neuvolatoimiston palkkiotoimisen neuvolaylilääkärin viran muuttaminen kokopäivätoimiseksi viraksi (5.11. 1981 §); ammattikouluissa toimivien tuntiopettajien aseman järjestäminen (19.11. 2049 §), kouluterveydenhoito-osaston ja kouluhammashoitolaitoksen virantoimitusajan vahvistaminen (26.11. 2106 §, 3.12. 2129 §), raastuvanoikeuden uudelleenjärjestelyä koskevaa ehdotusta tarkistamaan asetetun komitean mietintö (26.11. 2108 §, 3.12. 2144 §),

3. Palkkalautakunta

jouluviikon työaikajärjestely (3.12. 2154 §),
Helsingin mielisairaanhuoltopiirin keskus-
mielisairaalan ja psykiatrisen huoltotoimis-
ton ohjesäännön uusiminen (17.12. 2209 §

sekä lääkäriiliton esitys aluelääkärien vuosi-,
sairaus- ja äitiysloma-ajan palkkaeduista
(31.12. 2262 §).
